

**Vademecum Sive Praxis Opera Quotidiana Aliaque ritè
peragendi, & per ea salutem & perfectionem propriam, ac
proximi, instituto Societatis Jesu conformem assequendi**

De operibus solidæque devotionis exercitiis, quæ vel quotidie non
peraguntur, ves fusiore indigent explicatione, quomodo cum majori fructu
peragi possint

Limpens, Ferdinand

Coloniæ Agrippinæ, 1744

Oratio Tertia. Explicans varias cærimonias à Sacerdote observandas.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54780)

nientium ad hoc divinum Sacrificium conferendum juxta illud 1. Cor. 10. *Calix benedictionis, cui benedicimus, communicatio sanguinis Christi est, & panis, quem frangimus, participatio Corporis Domini est; & qui de uno pane participamus, unum corpus sumus.*

ORATIO TERTIA.

*Explicans varias caerimonias à Sacerdote observandas.
Explicatio situs, mutationis loci, Sacerdotis in Altari.*

ITus ad Altare inchoationem utriusque Sacrificii cruenti & incruenti designat. Descensus Sacerdotis ab Altari lapsum humani generis per Adam; & tuum mi Deus descensum de caelo, humiliationemque, dum homo factus es, indicat. Ascensus ad Altare humani generis per te reparationem tuamque significat glorificationem. Statio in Altaris medio, quod tu sis mediator primarius, & Sacerdos personam tuam gerens secundarius Mediator sit patrem inter tuum & homines. Transitus à cornu Epistolæ ad latus Evangelii tuum significat Domine à vita privata ad publicam transitum. Et cum etiam latus Evangelii gentes, ad quas illuminandas venisti, & latus Epistolæ Judæos, quibus primò prædicasti, significet. Transitus quoque iste Sacerdotis à cornu Epistolæ ad latus Evangelii transitum tuum à Judæis ad Gentes designat juxta

juxta illud Apost. *Vobis primum oportebat evangelizare, &c. Ex hoc convertimur ad gentes.* Sed quòd in fine Missæ post velatum calicem redeatur ad latus Epistolæ ; indicat, quòd in fine mundi Evangelica veritas ipsis tempore promissi Messæ oblata, & à maxima eorum parte repudiata, reditura sit ad Judæos tunc convertendos. Quòd autem Sacerdos in medio Altaris stans ante prælectionem Evangelii submisso corpore priùs oret. Per id utique intelligitur, quomodo ante prædicationem Evangelii tu ò Domine te quali præpararis per baptismum, jejunium ; & multas humiliations ac orationes prævias, & priùs pro tanto opere perficiendo volueris à Patre tuo æterno approbari his verbis : *Hic est Filius meus dilectus, &c. ipsum audite.* Quæ omnia abundè me docent, quid mihi observandum, si cum fructu verbum tuum annunciare velim. Porrò nec sine mysterio est, quòd versùs aquilonem legatur Evangelium (in Altari scilicet ad orientem posito secundùm communem praxin) nam per eum (juxta illud Script. *Ab Aquilone pandetur omne malum, unde Antichristus veniet*) principatus Diaboli significatur. Hic autem sicut à Christi temporibus usque huc plurimùm per Evangelium imminutus est, ità tandem circa finem mundi planè destruetur.

Quòd dicto ad populum *Dominus vobiscum* ab eodem latere se subito vertat Sacerdos ad Altare, signum est, quòd, postquam cum populo nomine Dei locutus est, statim iterum sine inter-

intermissione nomine suo & populi cum Deo loquatur. Quod autem circulum faciat dicendo : *Orate Fratres, & Ite Missa est.* Prioris signum est, ab omni parte, ab omnibus orandum esse. Posterioris Sacrificium, quod persolutum esse Sacerdos enuntiat, omnibus commune esse, cum pro omnibus mortuus sis mi Domine, & Evangelium tuum toti mundo prædicari debeat.

Demum post finem Missæ abitus Sacerdotis ad Sacristiam significat aditum, postquam everso mundo cessabit hostia & Sacrificium, electorum ad sempiternam gloriam. Huc me post tot lectas Missas duc Domine JESU Christe, Ubi non in ænigmate, sed facie ad faciem te videbo.

Explicantur inclinationes & oscula, quæ Altari, libro & patena insiguntur.

Inclinationes in Missa faciendæ omnes in genere significabunt mihi obedientiam & humilitatem tuam Domine, & quantam ego devotionem, reverentiam ostendere debeam in Sacrificio offerendo, & toties quoties caput totumque corpus in obsequium fidei devovere debeam. Præterea cum humeri, corpus & genua tua sacrosancta in oratione in orto, sub coronatione, flagellatione, Crucis bajulatione, caput verò benedictum tuum in Cruce inclinatum sit. Inclinationes ejusmodi specificæ scilicet capitis, humerorum, genuum me pariter devotè

devotè istarum tuarum inclinationum reminisci
facient.

Oscula, quæ Altari & patenæ infiguntur à
Sacerdote, factam per te mi Christe hominem
inter & Deum reconciliationem, totum spiritu-
ale cum Ecclesia connubium, debitam inter fi-
deles in terris, & perfectam Beatorum in cælo
cum Deo & inter se unionem mihi significant.
Inter oscula sive Altaris sive patenæ detestabor
etiã osculum Judæ & ejus sequacium. Ho-
norabo etiã per ea sacrum Altare tuum, in
cujus medio infra Mappas conditæ sunt Sancto-
rum reliquiæ, & supra in corporali tu in sacra
hostia delitescis. Et cum per oscula excitetur
& crescat dormituriens amor, iis ego langu-
idum cor meum inflammare conabor, & meis
te plenè fruendi desideriis unam inflammata illa
oscula, quæ tibi tot millenis vicibus à nativita-
tis tuæ tempore infixit benedicta Mater tua,
quam in Cruce moriens & mihi dignatus es dare
in Matrem. Demum, dum post lectum Evan-
gelium ejus initium in libro exosculor, cogita-
bo à verbo tuo venire pacem, & devoto hoc
osculo sacræ doctrinæ tuæ cor meum penitus
affigam.

*Quid sibi velit alta submissa vox Sacerdotis, &
oculorum elevatio ac demissio.*

Dum orationes mox submissâ mox altâ voce
recitat Sacerdos, recordabor Christe cru-
cifixe, te in Cruce tum submissè, dum te-
nebræ

nebræ per tres horas obruerunt terram, tum altè locutum esse pronuntiando benedicta & emphatica illa septem verba, & in unione orationis tuæ & meam exilem offeram Patri tuo.

Oculorum Sacerdotis elevatio eriget mentem meam & spem in Deum, augebit desiderium cæli & contemptum mundi, docebitque omne donum de sursum descendere à Patre luminum. Oculorum Sacerdotis demissio humilitatem, & vilitatis meæ agnitionem inculcabit, recordari etiam faciet, quomodo in tota vita tua & in passione tua sæpè oculos tuos amabiles in cælum elevaris, sæpè in terram & in Cruce etiam obinclinatum sacrosanctum caput tuum defixeris. Utinam non aliter, quàm purâ intentione, & in tuorum infinitorum meritorum unione ego oculos meos unquam elevem aut deprimam. Scio Domine voluntatem tuam esse, ut oculos deprimendo aspiciam omnes creaturas, adversa prospera, &c. ut media ad finem meum ultimum, elevando verò hunc finem ardentè concupiscam. Fiat Domine, fiat.

Quid sibi velit expansio, elevatio brachiorum & manuum Sacerdotis. Extensio & junctio manuum.

DUm brachia expandit versùs Altare Sacerdos, cogitabo Domine tuas in Cruce expansas manus esse ad amplectendum quemcunque peccatorem. Item quòd omnia ad te trahas exaltatus à terra, & tua pro nobis vul-

vulnera idēdidem expansis manibus æterno Patri tuo & justitiæ infinitæ divinæ præsentēs. Et quia & in particulari iudicio juxta piorum variorumque Doctorum mentem expansis manibus in forma crucifixi cuilibet, antequam pro tribunali sedēas, es appariturus, aut saltem ideam hanc cuilibet iudicandæ animæ impressurus. Debeo gratiæ tuæ cooperari, ut expansas ad me amplexandum manus retineas, nec me unquam repellas. Dum brachia expandit Sacerdos versùs populum, cogitabo, quòd ipse in persona tua populo velut pectus caritatis pandat, vota precesque colligat, & expansas manus statim jungendo eas acceptet, & tibi Patrique æterno præsentet.

Dum elevat Sacerdos brachium altiùs, cogitabo id fieri; ut magis & pro se & populo exaudiatur. Et Ecclesia sancta tua Domine illud Thren. 4. nobis inculcet: *Levemus corda nostra cum manibus ad Dominum in calos.* Et sic levabo cor meum maximè, dum Sacerdos consecratam hostiam & calicem elevat. Quia sic tu Domine quasi levaris in aera, & præsentaris æterno Patri ut victima, ob quam is nil denegabit. Memor etiam tunc specialiter ero, quòd benedicta Mater tua te puerulum mox elevarit, mox in cunas reposuerit.

Dum manus extendit Sacerdos versùs Altare, facit id ut Legatus Deum inter & homines. Quòd autem manus extensæ se invicem respiciant, per id significatur amor mutuus, sine quo nulla potest esse efficax oratio. Porro in
exten-

extensione manuum supremitas digitorum debet esse in cælum directa ; ut discam mi Domine debere quoque animum meum in cælum directum esse.

Per junctionem manuum Sacerdotis ; quæ semper ante quamlibet benedictionem fit ; significatur mihi ; virtutem omnem benedictionis provenire à divina & humana natura conjunctis in persona tua ò fili æternæ ; ab unione nostra tecum ; & cum proximo ; quia hæc est omnis lex & Prophetæ. Hanc triplicem unionem mihi ; ut in æternum evenire velis ; junctis suppliciter oro manibus.

Quid lotio manuum & pectoris percussio.

Cum extremitates digitorum lavat Sacerdos ; nolit id in speciem ad exemplum Pilati facere & Pharisæorum ; quales pro dolor etiam sunt inter Christianos ; utinam non Sacerdotes. Spero mi Deus in veritate me profiteri posse (interim non scit homo ; an odio vel amore dignus ; & de propitiato peccato non debet esse sine metu) quod à gravioribus peccatis liber sim ; & ideo extremitates digitorum lavem. Quod desiderium verum habeam etiam à levioribus culpis me purificandi ; si in quam fors etiam post Missam inchoatam lapsus essem.

Dum manu percutit Sacerdos pectus dicens *Agnus Dei* : rogo te mi Domine ; ut tollas peccata mea ; & pacem mihi des tecum in æternum. *Ad Domine non sum dignus* ter percutiendo pectus protestor me indignum esse sumptione S. Corporis tui. 1. Ob meam nihilitatem. 2. Ob

Ob peccata quæ me infra abyssum nihilitatis demergunt. 3, Ob tuam infinitam Majestatem.

Quid positio manus super Altare librum, unius super patenam, & alterius super librum.

Dum junctas manus in aere levatas tenet, & incurvatus super Altare eas ponit Sacerdos in initio præfationis vel aliàs. Signum est, quòd omnes alias curas velit seponere totus cælestibus occupatus. Dum autem legendo Epistolam manum supra librum ponit. Cogitabo non sufficere verbum Dei legere, sed manus ad opus applicandas esse. Dum una manus requiescit super librum, & altera super patenam, supra quam immediatè post Sacerdos positurus est hostiam. Cogitabo veri Sacerdotis unicam & occupationem & solatium esse debere verbum Dei, & divinissimum hoc Sacramentum.

Quid Benedictiones, & signa Crucis, qua fiunt manibus.

Benedictiones fiunt vel imponendo manus, vel formando manibus Crucem. Priori tantum modo fiebant in antiqua lege, quia de Cruce & Benedictione per eam in mundum venturâ nil nisi obscurè aliquid sciebatur. Unicum habemus exemplum in Jacobo nepotibus suis Josephi filijs Manasse & Ephraim benedicente manibus decussatis in modum Crucis, dextram imponendo capiti Ephraim stantis ad sinistram, & lævam capiti Manasses stantis ad dextram Jacobi. *Allegoricè enim per manus*
Jacob

Jacob ità decussatas intelligitur Crux Christi, & per Ephraim natuminorem populus gentilis, qui majori natu populo Judaico per Manassen designato præpositus fuit in nova lege. Jam, Sacrum quod attinet sive Missam, in ea fiunt benedictiones impositione manuum super oblata in Canone ad hæc verba: *Hanc igitur oblationem* in honorem & memoriam tui Domine imponentis manus ægris, energumenis, Apostolis. Fiunt etiam benedictiones & crebriores quidem formando manibus Crucem, quia benedictio omnis vim & efficaciam habet à te Jesu Christe crucifixe. Cruce præterea signatur à sacerdote Evangelium, quia id in Crucis virtute prædicatur. Signat se Cruce Sacerdos & populus, ne Dæmon bonum semen verbi divini de corde tollat. Signamus item nos Cruce *in fronte & ore* ad ostendendum; quòd non erubescamus tuum Evangelium ore prædicare, *in pectore*, quòd id conservare velimus in corde. Dat benedictionem populo Crucis formatione Sacerdos, memor id te fecisse Apostolis ac Discipulis tuis sub tuum in cælos è monte Oliveti ascensum. Et quia formationes Crucis super oblata vel ipsas sacras species fiunt vel semel, vel ter, vel quinquies. Venerabor in una Crucis formatione essentia divina unitatem, trinâ tres sanctissimas in divinitate personas. Quintuplici tua mi Jesu sanctissima quinque vulnera, per quæ omnem & in hac & altera vita benedictionem expecto.

NB. Quæ in binis his ultimis §. §. allata sunt, utique

utique non unâ vice, dum legis vel audis Sacrum, ruminanda sunt; quia sic confundetur memoria, maximè cum ante omnia attendendum sit ad ea, quæ Missæ tempore legenda, oranda, agenda habes. Sed servantur pro varietate, ut mox hâc mox alterâ praxi devotionem augere, & distractiones impedire possis. In quem finem sicut & ad majorem rerum notitiam, quam decet hac in materia Sacerdotem & fideles saltem ad intelligenda sacra mysteria capaciores habere, servit quoque Appendix hîc annexa, in qua brevitati perspicuæ minimeque obscuræ consulens scitu digniora & utiliora duntaxat perstringo.

§. 5tus.

*Appendix ex Gavanti commentario in rubricas
Missalis divisâ in octodecim numeros.*

1. *Vox rubrica.*

Rubrica à rubro colore dicta, quâ solebant antiqui librorum titulos, capita, indices, & præsertim titulos ac inscriptiones legum notare. Hinc juvenalis Satyra 14ta *perlege rubras Majorum leges.* Ideo ergo leges in ordine ad celebrandam Missam in Missali præscriptæ, & rubeo colore in titulos & capita divisæ, rubricæ appellantur. Vox tamen ipsa in Missalibus ante Pium V. non invenitur.